

3. Beroepscompetenties / EVC

In 2002/2003 hebben Hoofd Bedrijfschap Ambachten (HBA) en Bouwradius, met gebruikmaking van Europees Sociaal Fonds (ESF)-subsidie, een onderzoekstraject afgerond m.b.t. de kenmerken van de meest voorkomende beroepscompetenties in de bitumineuze en kunststof dakbedekkingsbranche. Met de resultaten van dit onderzoek, wordt evenals in vele andere sectoren aangesloten bij de mogelijkheden om met (EVC) Elders of Eerder Verworven Competenties gemakkelijker een loopbaan te vervolgen in de dakbedekkingsbranche of als dakdekker zelf je loopbaan nog meer perspectief te geven. Zie onderstaand de beroepsbeschrijving van de onderzochte beroepscompetenties van de dakdekker, voorman dakdekker en bedrijfsleider dakdekkersbedrijf.
Beroepsbeschrijving "Dakdekker"

Beroepscontext

De dakdekker bitumineus en kunststof is werkzaam in kleine, middelgrote of grote dakbedekkingsbedrijven met één of meerdere vestigingen. De hoofdactiviteit van de bedrijven bestaat uit dakwerkzaamheden met bitumineuze- en kunststofmaterialen. In sommige bedrijven worden ook nevenactiviteiten uitgevoerd, zoals vegetatiedaken aanleggen, het dakdekken met leien, pannen, stalen daksystemen en golfplaten; loodgieterswerkzaamheden; gevelbekleding aanbrengen; zonnepanelen plaatsen en asbest verwijderen. Niet alleen gespecialiseerde dakbedekkingsbedrijven voeren dakwerkzaamheden uit. Er zijn ook loodgietersbedrijven en kleine bouwbedrijven die dakwerkzaamheden als nevenactiviteit hebben. De dakdekkers die in de installatiebranche werkzaam zijn, bedekken ook daken met bitumen en/of kunststof. Deze beroepsbeoefenaars ((assistent) dakbedekkingsmonteur en de monteur installatietechniek) onderscheiden zich echter van de dakdekker in de bitumineuze en kunststofdakbedekkingsbranche doordat ze ook daken met metaal bedekken. Zij zijn werkzaam in vooral kleine bedrijven en verrichten meestal geen werkzaamheden in de utiliteit.

De bitumineuze- en kunststof dakwerkzaamheden worden in verschillende marktsegmenten uitgevoerd, namelijk de woningbouw en de utiliteitsbouw. De aard van de werkzaamheden is voornamelijk nieuwbouw, onderhoud en renovatie. Een klein deel van de werkzaamheden bestaat uit restauratie. De producten en diensten worden met name geleverd aan particulieren, aannemers, woningbouwverenigingen en (semi) overheidsinstellingen.

De dakdekker bedekt voornamelijk platte daken met bitumen of kunststof. Hij werkt samen met collega-dakdekkers in een ploeg van meestal 2 tot 4 dakdekkers. De dakdekker is VCA gecertificeerd en veelal in het bezit van een BHV-diploma. Hij hanteert de voor het bedrijf geldende arbo- en milieuvoorschriften en maakt op voorgeschreven wijze gebruik van de veiligheidsregels. Hij gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen, veiligheidsschoenen, een helm en brandveilige kleding. Verder zorgt hij dat er een brandblusapparaat en veiligheidsbox op de werkplek aanwezig zijn.

De belangrijkste werkzaamheden van de dakdekker zijn:

- Werkplek en werkzaamheden voorbereiden
- Sloopwerkzaamheden uitvoeren
- Dakwerkzaamheden uitvoeren
- Repareren en onderhouden van het dak.

De dakdekker staat het grootste deel van de dag in de buitenlucht, soms op grote hoogte, op het dak. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is hij altijd afhankelijk van het weer. Wanneer het vriest, hard waait of regent, kan hij het werk niet binnen de gestelde tijd afkrijgen. Soms moet de dakdekker zwaar tilwerk verrichten. Het is dus van belang dat hij fysiek sterk is en geen last heeft van hoogtevrees.

Door de diversiteit aan opdrachtgevers, komt de dakdekker met verschillende mensen in contact op verschillende locaties (bijvoorbeeld bij de particulier thuis of op een groot project).

Rollen en verantwoordelijkheden

De dakdekker is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen taken. Hij zorgt ervoor dat hij de dakwerkzaamheden volgens opdracht en voorschriften veilig uitvoert. Hij moet tijdig onveilige situaties signaleren en actie ondernemen opdat schade en ongevallen voorkomen kunnen worden. De dakdekker werkt samen met collega-dakdekkers. Hij legt verantwoording af aan en ontvangt leiding van de voorman, de uitvoerder of het management van het bedrijf. Tijdens de uitvoering van het werk kan hij te maken krijgen met mensen van verschillende disciplines zoals installateurs, timmerlieden en loodgieters.

Complexiteit

Afhankelijk van het bedrijf waar de dakdekker werkzaam is, bedekt hij daken met verschillende soorten bitumen en/of kunststof. Naar gelang de materialen die hij verwerkt, moet hij verschillende werkmethoden en technieken toepassen, met name mechanisch bevestigen, branden maar ook gieten, koud kleven, zelf kleven, flikken, kitten en lijmen. Hij moet dakdetaileringen vakkundig inwerken op het dak en in enkele situaties dakdoorvoeringen maken en timmerwerkzaamheden verrichten.

Typerende beroepshouding

Voor een optimale taakuitvoering is het noodzakelijk dat de dakdekker een professionele beroepshouding heeft waarbij de volgende eigenschappen en houdingsaspecten van belang zijn:

- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Nauwkeurigheid
- Kwaliteitsbewustzijn
- Veiligheidsbewustzijn
- Vaktechnisch inzicht
- Klantvriendelijkheid.

Loopbaanmogelijkheden

De dakdekker kan doorgroeien naar de functie van voorman, uitvoerder. Vanuit de laatst genoemde functies zijn weer andere carrièrestappen in de branche denkbaar. Horizontaal kan de dakdekker doorstromen naar functies in andere dakbedekkingsbranches.

Beroepsomschrijving "Voorman Dakdekker"

Beroepscontext

De voorman dakdekker bitumineus en kunststof is werkzaam in kleine, middelgrote en grote dakbedekkingsbedrijven met één of meerdere vestigingen. De hoofdactiviteit van de bedrijven bestaat uit dakwerkzaamheden met bitumineuze- en kunststof materialen. In sommige bedrijven worden ook nevenactiviteiten uitgevoerd, zoals vegetatiedaken aanleggen; het dakdekken met leien, pannen, stalen daksystemen en golfplaten; loodgieterswerkzaamheden; gevelbekleding aanbrengen; zonnepanelen plaatsen en asbest verwijderen. Niet alleen gespecialiseerde dakbedekkingsbedrijven voeren dakwerkzaamheden uit. Er zijn ook loodgietersbedrijven en kleine bouwbedrijven die dakwerkzaamheden als nevenactiviteit hebben. De (voorman) dakdekkers die in de installatiebranche werkzaam zijn, bedekken vaak daken met bitumen en/of kunststof. Deze beroepsbeoefenaars ((assistent) dakbedekkingsmonteur en de monteur installatietechniek) onderscheiden zich echter van de voorman in de bitumineuze en kunststofdakbedekkingsbranche doordat ze ook daken met metaal bedekken. Zij zijn werkzaam in vooral kleine bedrijven en verrichten meestal geen werkzaamheden in de utiliteit.

De bitumineuze- en kunststof dakwerkzaamheden worden in verschillende marktsegmenten uitgevoerd, namelijk de woningbouw en de utiliteitsbouw. De aard van de werkzaamheden is voornamelijk nieuwbouw, onderhoud en renovatie. Een klein deel van de werkzaamheden bestaat uit restauratie. De producten en diensten worden met name geleverd aan

particulieren, aannemers, woningbouwverenigingen en (semi) overheidsinstellingen.

De voorman bedekt voornamelijk platte daken met bitumen of kunststof. Hij geeft leiding aan een ploeg van (meestal) 2 tot 4 dakdekkers. De voorman is VCA gecertificeerd en veelal in het bezit van een BHV-diploma. Hij houdt toezicht op een veilige werkuitvoering van de ploeg. Hij hanteert de voor het bedrijf geldende arbo- en milieuvorschriften en maakt op voorgeschreven wijze gebruik van de veiligheidsregels.

Hij ziet erop toe dat de persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt worden zoals handschoenen, veiligheidsschoenen, een helm en brandveilige kleding. Verder zorgt hij dat er een brandblusapparaat en een veiligheidsbox op de werkplek aanwezig zijn.

- De belangrijkste werkzaamheden van de voorman zijn:

1. Werkplek en werkzaamheden voorbereiden

2. Sloopwerkzaamheden uitvoeren

3. Dakwerkzaamheden uitvoeren

4. Repareren en onderhouden van het dak

5. Leidinggeven aan een ploeg dakdekkers

6. Toezicht houden op een veilige werkuitvoering

De voorman staat het grootste deel van de dag in de buitenlucht, soms op grote hoogte, op het dak. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is hij altijd afhankelijk van het weer. Wanneer het vriest, hard waait of regent, kan hij het werk niet binnen de gestelde tijd afkrijgen. Soms moet de voorman zwaar tilwerk verrichten. Het is dus van belang dat hij fysiek sterk is en geen last heeft van hoogtevrees. Door de diversiteit aan opdrachtgevers komt de voorman met verschillende mensen in contact op verschillende locaties (bijvoorbeeld bij de particulier thuis of op een groot project).

Rollen en verantwoordelijkheden

De voorman is verantwoordelijk voor zijn eigen werkzaamheden en die van de ploeg dakdekkers waar hij leiding aangeeft en waar hij mee samenwerkt. Van hem wordt verwacht dat hij erop toeziet dat de werkzaamheden volgens opdracht en voorschrift uitgevoerd worden. Hij moet tijdig onveilige situaties signaleren en actie ondernemen opdat schade en ongevallen voorkomen kunnen worden. Tijdens uitvoering van het werk kan hij te maken krijgen met mensen van verschillende disciplines zoals installateurs, timmerlieden en loodgieters. Op de bouwplaats is hij aanspreekpunt voor de uitvoerder en/of aannemer. De voorman legt verantwoording af aan en ontvangt leiding van zijn direct leidinggevende. Vaak is dit de uitvoerder of het management van het bedrijf. Tevens kan hij instructies ontvangen van de aannemer.

Complexiteit

De werkzaamheden van de voorman bestaan uit zowel standaard taken als uit niet-standaard meer specialistische werkzaamheden. Afhankelijk van het bedrijf waar de voorman werkzaam is, bedekt hij daken met verschillende soorten bitumen en/of kunststof. Naar gelang de materialen die hij verwerkt, moet hij verschillende werkmethoden en technieken toepassen, zoals mechanisch bevestigen, branden, gieten, koud kleven, zelf kleven, fĳnen, kitten en lijmen. Hij moet dakdetaileringen vakkundig inwerken op het dak en in enkele situaties dakdoorvoeringen maken en timmerwerkzaamheden verrichten. Naast de uitvoerende werkzaamheden moet hij leiding geven aan een ploeg dakdekkers en moet hij kwaliteit en voortgang van de werkzaamheden bewaken. Hij vertegenwoordigt het bedrijf op de werkplek en fungeert als aanspreekpunt voor derden zoals opdrachtgever, aannemer, uitvoerder en bewoner. De complexiteit zit met name in de combinatie van deze werkzaamheden.

Beroepshouding

Voor een optimale taakuitvoering is het noodzakelijk dat de voorman een professionele beroepshouding heeft waarbij de volgende eigenschappen en houdingsaspecten van belang zijn:

- Leidinggevend vermogen
- Organisationsvermogen
- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Nauwkeurigheid
- Kwaliteitsbewustzijn
- Veiligheidsbewustzijn
- Vaktechnisch inzicht
- Logistiek inzicht
- Klantvriendelijkheid

Loopbaanmogelijkheden

De voorman kan doorgroeien naar de functie van uitvoerder, calculator of bedrijfsleider.

Beroepsomschrijving "Bedrijfsleider Dakdekkersbedrijf"

Beroepscontext

De bedrijfsleider is werkzaam in middelgrote of grote bitumineuze- en kunststof dakbedekkingsbedrijven met één of meerdere vestigingen. De hoofdactiviteit van de bedrijven bestaat uit dakwerkzaamheden met bitumineuze- en kunststofmaterialen op voornamelijk platte daken. In sommige bedrijven worden ook nevenactiviteiten uitgevoerd, zoals vegetatiedaken aanleggen; het dakdekken met leien, pannen, stalen daksystemen en golfplaten; loodgieterswerkzaamheden; gevelbekleding aanbrengen; zonnepanelen plaatsen en asbest verwijderen. Niet alleen gespecialiseerde dakbedekkingsbedrijven voeren dakwerkzaamheden uit. Er zijn ook loodgietersbedrijven en kleine bouwbedrijven die bitumineuze en kunststof dakwerkzaamheden als nevenactiviteit hebben.

De bitumineuze- en kunststof dakwerkzaamheden worden in verschillende marktsegmenten uitgevoerd, namelijk de woningbouw en de utiliteitsbouw. De aard van de werkzaamheden is voornamelijk nieuwbouw, onderhoud en renovatie. Een klein deel van de werkzaamheden bestaat uit restauratie. De producten en diensten worden met name geleverd aan particulieren, aannemers, woningbouwverenigingen en (semi) overheidsinstellingen.

De bedrijfsleider stuurt (delen van) de organisatie aan. De werkzaamheden van de bedrijfsleider verschillen naar gelang de grootte en de arbeidsdeling van het dakbedekkingsbedrijf waar hij werkzaam is. Hij geeft leiding aan werknemers in verschillende functies binnen het bedrijf. Dit kunnen zijn: uitvoerders, werkvoorbereiders, calculators, voorlieden, dakdekkers, medewerkers van de administratie, transport- en magazijnmedewerkers. Zijn taken kunnen verder bestaan uit het contact leggen en onderhouden met (potentiële) opdrachtgevers, het opnemen en calculeren van dakwerkzaamheden, het inplannen van het personeel en de werkzaamheden, het inkopen, beheren en organiseren van het materiaal en materieel. Hij bewaakt de kwaliteit en de (financiële) voortgang van de werkuitvoering. Veel van deze taken delegeert de bedrijfsleider aan bijvoorbeeld de werkvoorbereider of uitvoerder. Hij blijft echter eindverantwoordelijk en derhalve houdt hij overzicht en controle op de werkzaamheden en werknemers. Hij is direct betrokken bij de ontwikkeling van het bedrijfsbeleid op korte en lange termijn. Het kan voorkomen dat de bedrijfsleider in noodsituaties meehelpt met de uitvoerende werkzaamheden.

De taken van de bedrijfsleider zijn als volgt samen te vatten:

- Leiding geven

- Acquireren en adviseren
- Strategisch beleid ontwikkelen
- Personeelsbeleid uitvoeren
- Bijdrage leveren aan de uitvoering van het financieel beleid
- Beleid m.b.t. het ontwikkelen en uitvoeren van kwaliteitszorg, arbo, veiligheid en milieu
- Werkvoorbereiden

Rollen en verantwoordelijkheden

De bedrijfsleider is (mede)verantwoordelijk voor de algemene bedrijfsvoering. Hij is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het strategisch beleid en de uitvoering van het personeelsbeleid en het financieel beleid. Hij schept de voorwaarden en draagt zorg voor werkuitsvoering volgens de kwaliteitseisen en de geldende wet- en regelgeving op het gebied van arbo, veiligheid en milieu. Hij ontvangt leiding van en legt verantwoording af aan de directie. De bedrijfsleider vervult een adviserende, leidinggevende, organiserende, coördinerende, controlerende en initiatiefnemende rol binnen het bedrijf.

Complexiteit

De bedrijfsleider past zowel standaard en routinematige procedures als niet-standaard procedures en werkmethoden toe. Van hem wordt verwacht dat hij nieuwe procedures bedenkt en ontwikkelt. De bedrijfsleider is de spin in het web van de organisatie. Hij moet overzicht en controle hebben en houden op de verschillende werkprocessen en projecten en op het functioneren van de werknemers. Hij moet prioriteiten kunnen stellen, taken kunnen delegeren en kunnen schakelen tussen verschillende rollen en taken.

Beroepshouding

Voor een optimale taakuitoefening is het noodzakelijk dat de bedrijfsleider een professionele beroepshouding heeft waarbij de volgende eigenschappen en houdingsaspecten van belang zijn:

- Commercieel inzicht
- Leidinggevend vermogen
- Organisationsvermogen
- Goede communicatieve vaardigheden
- Betrouwbaar
- Vaktechnisch inzicht
- Stressbestendig
- Flexibel